

ŠALIES VIEŠASIS SAUGUMAS: TARPTAUTINĖS TEISĖS AKTŲ SUDERINAMUMO ANALIZĖ

Antanas Janušauskas¹

¹*Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Fizinio rengimo katedra
Maironio g. 27, LT-44211 Kaunas
Telefonas 303668
El.paštas: antanasjanusauskas@mruni.eu*

Egidijus Nedzinskas²

²*Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Policijos veiklos katedra
V.Putvinskio g. 70, LT-44211 Kaunas
Telefonas 303659
El.paštas: e.nedzinskas@mruni.eu*

Anotacija. Lietuva tebevertinama kaip svarbi grandis, jungianti Rytų Pabaltijį su Vidurio Rytų Europa, todėl ji užima strategiškai svarbią vietą įvairių valstybių ir politinių institucijų politikos projekcijoje. Lietuvos Respublikai 2007 m. gruodžio 21 d. tapus visateise Šengeno erdvės nare, išaugo gyventojų migracinis mobilumas. Šiame darbe analizuoti Lietuvos Respublikos norminiai teisės aktai, sprendžiantys užsieniečių tranzito per valstybės teritoriją tvarką. Atkreiptinas dėmesys, kad pakankamai gerai vykdoma viena pagrindinių šioje srityje programa – Kaliningrado tranzito programa. Svarbiausias šios programos tikslas – užtikrinti supaprastintą asmenų tranzitą iš Rusijos Federacijos teritorijos į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį ir atgal per Lietuvos Respublikos teritoriją. Veikla turi vykti taip, kad atitiktų 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo, Europos Sąjungos *acquis*, tinkamos Europos Sąjungos išorės sienų kontrolės ir saugumo, bendradarbiavimo tarp teisėsaugos institucijų Kaliningrado tranzito teritorijoje ir elektroninių duomenų apsaugos reikalavimus. Atliktas tyrimas leidžia teigti, kad Lietuvoje yra pakankamai gerai organizuojama ir vykdoma užsieniečių kontrolė.

Pagrindinės sąvokos: šalies viešasis saugumas, tarptautiniai teisės aktai, Šengeno erdvė, Kaliningrado tranzitas.

IVADAS

Iki praėjusio amžiaus vidurio Europą bandyta suvienyti jėga. Po II pasaulinio karo pabandyta tą padaryti taikiai ir tai puikiai pavyko. Europos Sąjunga (toliau – ES) tampa dideliu ūkiniu vienetu bei viena didžiausių pasaulyje bendrąja rinka. Subyrėjus Vakarų ir Rytų skyrusiai geležinei sienai, prasidėjo naujas tarptautinių santykių tarpsnis. Pradžioje šie santykiai buvo neapibrėžti, daugiareikšmiai, neprognozuojami. Ši sumaištis tapo ypač svarbi mažoms valstybėms ir jų užsienio politikai.

1990 m. kovo 11 d. Lietuvai išsivadavus iš sovietinės imperijos gniaužtų, šalis susidūrė su naujais globalizacijos iššūkiais. Vienas tokių – nelegalios migracijos tendencijos, nes Lietuva, dėl savo palankios geografinės padėties, migrantams tapo tranzitine tarp Rytų ir

Vakarų šalimi. Daugelis migrantų atvykdami tikisi vėliau išvykti į senąsias ES šalis, todėl ženkliai padaugėjo užsieniečių, atvykstančių ir legaliai, ir nelegaliai. Ne visi jie išvyksta iš šalies, daugelis taip ir pasilieka kuriam laikui.

Trumpiausias kelias sausuma tarp Kaliningrado srities ir likusios Rusijos dalies eina per Lietuvą – per jos teritoriją pirmyn ir atgal kasdien juda didžiausi Rusijos federacijos (toliau – RF) piliečių tranzito srautai. Natūralu, kad, Lietuvai stojant į ES, iškilo labai rimta problema, kaip suderinti iki tol egzistavusią itin liberalią tranzito tvarką su ES galiojančiomis Šengeno teisyno normomis¹. Šengeno teisė itin griežta trečiųjų valstybių piliečių tranzitui per Šengeno erdvę ir joje nebuvo numatyta jokių galimybių suteikti lengvatų Kaliningrado tranzitui. ES plėtros kontekste Kaliningrado tranzito problemos sprendimas tapo iššūkiu, kai reikia nestandartinių politinių sprendimų ir naujo mąstymo.

Vienas svarbiausių šiai dienai valstybės tikslų – puoselėti atsivėrusią Šengeno susitarimo erdvę kaip laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Šioje erdvėje labai svarbu puoselėti ir užtikrinti laisvą asmenų judėjimą, gerbti žmogaus teises ir laisves, tačiau imtis reikiamų priemonių, susijusių su užsieniečių kontrole. Labai svarbu kontroliuoti užsieniečių atvykimą, išvykimą ir buvimą Lietuvos Respublikoje (toliau – LR). Nelegali migracija kelia valstybės saugumui pavojų, taip pat ir atsiranda naujos, lyg šiol nefiksuotos, nusikalstamumo tendencijos, ypač organizuojantys nelegalią migraciją ar prekybą žmonėmis ir pan.

Apie Kaliningrado sritį, jo tranzito problemas rašė ir šią problemą nagrinėjo: R.J.Krickus (1998)², V.Ušackas (2000)³, V.Nikitin (2000)⁴, J.Baxendale, S.Dewar, D.Gowan (2000)⁵, G.Kretinin (2000)⁶, S.B.Foundation (2001)⁷, J.Šleivyte (2002)⁸, V.Sirutavičius, I.Stanytė-Toločkienė (2002)⁹, V.Landsbergis (2003)¹⁰, A.Petrova (2003)¹¹, J.Daniliauskas,

¹ Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 1985 m. birželio 14 d. <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21 d. 11.30]

² Krickus, R.J. *US Foreign Policy and the Kaliningrad Question*. Danish Institute of International Affairs. Working Papers, 1998, vol. 18.

³ Ušackas, V. Lithuania and Russia: Knowing the Past, Building Genuine Partnership for the Future. *Lithuanian Foreign Policy review*. 2000, 6.

⁴ Nikitin, V. *Kaliningrad Chance: Realisation of the Pilot Region Concept*, in *Lithuanian Foreign Policy review*. 2000, 6.

⁵ Baxendale, J., Dewar, S., Gowan, D. (ed.) *The EU&Kaliningrad. Kaliningrad and the Impact of EU Enlargement*. Federal Trust of Education and Research, 2000.

⁶ Kretinin, G. *The Russian-Lithuanian Relationship: The regional aspect*, in *Lithuanian Foreign Policy review*. 2000, p. 50-61, 94-95.

⁷ Foundation, S.B. *Overcoming Alienation: Kaliningrad as a Russian Enclave inside the European Union. On the future of Europe*. Policy papers. Warsaw, 2001.

⁸ Šleivyte, J. *The Russian Factor of the present Security Policy of Lithuania, On the basis of MSc in global security dissertation*. Vilnius: Ministry of National Defence of Lithuania. 2002. p. 50-61, 94-95.

⁹ Sirutavičius, V., Stanytė-Toločkienė, I. *Rusijos Federacijos Kaliningrado srities strateginė reikšmė. Lietuvos*

I.Stanytė-Toločkienė (2004)¹², Č.Laurinavičius (2004)¹³, R.Liubajėvas (2004)¹⁴, A.Hermann, (2005)¹⁵, L.Zdanavičius, V.Žalys, R.Liubajėvas R., Andriušis, S., Brestovitsky, S., Jeršovas, M., Sipavičienė, A. (2005)¹⁶.

Darbo objektu pasirinktas tarptautinių teisės aktų suderinamumas užtikrinant šalies viešąjį saugumą.

Straipsnio tikslas – atlikti šalies viešojo saugumo tarptautinės teisės aktų suderinamumo analizę.

Tyrimo uždaviniai:

- išanalizuoti tarptautinių teisės aktų suderinamumą užtikrinant Kaliningrado tranzito teisinį reglamentavimą;
- išryškinti su Kaliningrado tranzito programa susijusias šalies saugumo problemas.

Tyrimo metodai. Šiame darbe naudoti statistinių duomenų analizės ir lyginamasis metodai. Taip pat naudotasi Lietuvos Respublikos, Šengeno *acquis*¹⁷ ir Europos Sąjungos norminiais aktais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Seimo teisinėmis bazėmis, oficialiuoju Europos Sąjungos ir kitais internetiniais tinklais.

TARPTAUTINIŲ TEISĖS AKTŲ SUDERINAMUMAS VYKDANT KALININGRADO TRANZITĄ

Antrojo Pasaulinio karo išdavoje susidarė gan paradoksali situacija – dalimi Rusijos Federacijos tapo teritorija, kitų valstybių atskirta nuo pagrindinės valstybės teritorijos. Iki Sovietų Sąjungos subyrėjimo, jokių problemų dėl susisiekiimo tarp RF teritorinių subjektų nebuvo. Teisinės šio tranzito problemos atsirado Lietuvai atkūrus nepriklausomybę.

metinė strateginė apžvalga. Vilnius, 2003.

¹⁰ Landsbergis, V. *Karaliaučius ir Lietuva*. Vilnius: Demokratinės politikos institutas, 2003. p. 321.

¹¹ Petrova, A. *Is the Kaliningrad agreement accessible for Russia? The Public Opinion Foundation*, 2003.

¹² Daniliauskas, J.; Stanytė-Toločkienė, I. Derybos dėl Kaliningrado tranzito. *Lietuvos kelias į Europos Sąjungą: Europos susivienijimas ir Lietuvos derybos dėl narystės sąjungoje*. Vilnius. Eugrimas, 2004: 309-349.

¹³ Laurinavičius, Č. Kaliningrado srities problema istoriniu požiūriu. *Naujasis židinys – Aidai*, 2004, 11.

¹⁴ Liubajėvas, R. *Kaliningrado tranzitas Europos Sąjungos kontekste*. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas, 2004, p. 65.

¹⁵ Hermann, A. Žvilgsnis į Kaliningrado srities ateitį. *Naujasis židinys – Aidai*. 2005, 5.

¹⁶ Zdanavičius, L.; Žalys, V.; Liubajėvas, R., Andriušis, S., Brestovitsky, S., Jeršovas, M., Sipavičienė, A. *Kaliningrado tranzitas: saugios sienos, laisvas judėjimas*. Vilnius: Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuras, 2005, p. 26.

¹⁷ *Tarpyriausybinis Šengeno grupės taisyklių rinkinys*.

1990 m. pabaigoje Lietuvos – Rusijos santykiai pradėjo plėtotis visiškai nauju teisiniu pagrindu. Lietuva tapo nepriklausoma valstybe *de facto*¹⁸ ir *de jure*¹⁹. Tuo pačiu metu Rusija taipogi virto savarankiška valstybe, kuri kaip žinome perėmė Tarybų Sąjungos įsipareigojimus bei teisinius aktus. Ji taipogi įgijo visus supervalstybės atributus – dalyvavimą tarptautinėse organizacijose, įsipareigojimus įvairiose srityse.

1991 m. liepos 29 d. Maskvoje buvo pasirašytas susitarimas dėl Rusijos ir Lietuvos bendradarbiavimo Rusijos federacijos Kaliningrado srityje. Šia sutartimi šios dvi kaimyninės šalys pripažino viena kitą ir susitarė kurti bei palaikyti draugiškus tarpvalstybinius santykius ir kaimynystę, bendradarbiauti lygiomis teisėmis ir siekti abipusės naudos, remiantis tarptautinės teisės normomis. Ši politinė sutartis su Rusija buvo didelė Lietuvos užsienio politikos sėkmė, tiksliau galima sakyti, tai buvo kelias į naujo bendradarbiavimo užmezgimą.

Po ilgų derybų RF piliečių vykimo tranzitu per LR tvarka pradėta reglamentuoti tik 1995 m. vasario 24 d. pasirašius LR Vyriausybės ir RF Vyriausybės laikinojo susitarimo dėl abiejų valstybių piliečių kelionės protokolą. Šis dokumentas apsprendė, kad Lietuva netrukdytų RF piliečiams ir kitiems asmenims be vizų vykti per LR teritoriją tranzitu Kenos – Kybartų ir Turmanto – Kybartų kryptimis, vykstantiems tiesioginio susisiekimo traukiniais iš Rusijos Federacijos į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį ir atgal²⁰. Susitarime numatyta, kad LR atitinkamų institucijų pareigūnai galės vykdyti Lietuvos teritorijoje sustojusio šio traukinio ir išlipusių RF piliečių muitinės ir pasų kontrolę.

Lietuva prašymą priimti ją į ES pareiškė 1995 metais, ir jau 1999 metais gavo oficialų kvietimą pradėti derybas dėl narystės šioje Sąjungoje. 2003 m. balandžio 16 d. Atėnuose buvo pasirašyta Stojimo į ES sutartis. 2003 metų gegužės 10 ir 11 dienomis Lietuvoje įvyko referendumas dėl LR narystės ES, ir būtent Lietuvių Tauta, ne Respublikos Seimas ir šalies Vyriausybė, ne Respublikos Prezidentas priėmė sprendimą būti ES nare. LR ir ES derybose dėl Lietuvos įstojimo į šią bendriją buvo keliamas aktualus klausimas - RF Kaliningrado srities gyventojų sausumos kelionė per Lietuvos teritoriją į kitas RF sritis. Kaliningrado sritis, Lietuvai įstojus į ES, lieka Europos bendrijos apsuptyje ir nebėra susisiekimo sausumos keliais su kita pagrindine RF dalimi (nekertant ES vienos iš valstybių). Lietuva visada derybose pabrėždavo, kad tai ne vien Lietuvos, bet visos Sąjungos svarbus klausimas. „Lietuva pareiškė, kad Kaliningrado tranzitas neturi sukelti jokių nepalankių padarinių

¹⁸ Faktiškai, iš tikrųjų; pagal tikrąją padėtį (t.y. nepaisant oficialaus įteisinimo, pripažinimo, įforminimo).

¹⁹ Teisiškai, formaliai.

²⁰ *Kaliningrado tranzitas Europos Sąjungos kontekste*. Vilnius: LTU, 2004.

Lietuvai arba trukdyti vėliau prisijungti prie Šengeno erdvės²¹. Nuo 2003 metų vasario 1 d. Lietuva sugriežtino RF piliečių, vykstančių per šalį, tvarką. Tai buvo reglamentuota LR vidaus reikalų ministro ir LR užsienio reikalų ministro 2002 metų gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 589/172 dėl Rusijos Federacijos piliečių, vykstančių tranzitiniais traukiniais tranzitu per LR teritoriją, kontrolės įvedimo²¹. Pagal šį įsakymą Lietuvos pareigūnai pradėjo tikrinti RF piliečių dokumentus ir tų, kurie šalies teritorijoje neišlipa. Tai papiktino ne tik tikrintuosius, bet ir RF politikus.

Po 10-ojo ES ir RF viršūnių susitikimo buvo priimtas Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos 2002 metų lapkričio 11 d. Bendrasis pareiškimas dėl tranzito tarp Kaliningrado srities ir Rusijos Federacijos dalies²². Šiame pareiškime šalys pripažino, kad tai yra problema ir ji turi būti sprendžiama, plėtojant strateginę partnerystę tarp ES ir RF. Taip pat buvo pastebėta, kad Kaliningrado srities vystymasis yra labai svarbus viso Baltijos jūros regiono raidai. Buvo nutarta, kad supaprastinto tranzito schema pradės veikti nuo 2003 metų liepos mėn. 1 d. Pagal pasirašytą Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos 2002 m. lapkričio 11 d. pasirašytą Bendrąjį pareiškimą dėl tranzito tarp Kaliningrado regiono ir likusios RF dalies²³, pagal kurį nuo 2003 metų liepos mėn. 1 d. RF piliečiams kelionei iš RF teritorijos į RF Kaliningrado sritį ir atgal tranzitu per LR teritoriją išduodamas supaprastinto tranzito dokumentas (toliau – STD) arba supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentas (toliau - STGD).

Atsižvelgdama į politinius prioritetus, susijusius su LR įstojimu į ES, 2004 metais Europos Vadovų Taryba pritarė, kad būtina padėti LR ieškant tranzito sprendimo, siekiant nustatyti supaprastintą vizų režimą tarp pagrindinės Rusijos teritorijos dalies ir Kaliningrado srities. Stojimo sutarties 5 protokole Kaliningrado sritis buvo nustatyta, kad LR gaus finansinę paramą, kuria bus padengtos papildomos sąnaudos STD ir STGD sistemai. Specialiosios tranzito schemos tikslams pasiekti Europos Komisija numatė per 2007 – 2013 m. laikotarpį skirti 108 mln. eurų.

Atsižvelgdama į 2002 m. lapkričio 11 d. ES ir RF bendrojo pareiškimo dėl tranzito tarp Kaliningrado regiono ir likusios Rusijos Federacijos dalies nuostatas ir vadovaudamasi

²¹ 2002 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir užsienio reikalų ministro įsakymas Nr. 589/172 Dėl Rusijos Federacijos piliečių, vykstančių tranzitiniais traukiniais tranzitu per Lietuvos respublikos teritoriją, kontrolės įvedimo laikinosios tvarkos patvirtinimo. *Valstybės žinios*. 2002, Nr. 124-5670.

²² Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos viršūnių susitikimo buvo priimtas Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos 2002 metų lapkričio 11 d. Bendrasis pareiškimas dėl tranzito tarp Kaliningrado srities ir Rusijos Federacijos dalies <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21, 11.45 val.]

²³ Ibid

Specialiaja Kaliningrado tranzito 2003 – 2004 metų (iki narystės ES) programa, patvirtinta LR²⁴, LR Vyriausybė nutarė įvesti nuo 2003 m. liepos 1 d. RF piliečiams, vykstantiems iš RF teritorijos į RF Kaliningrado sritį ir atgal tranzitu per LR teritoriją, supaprastinto tranzito dokumentą ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą. Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys supaprastinto tranzito dokumentų įvedimą ir išdavimo tvarką yra šie:

1. 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 693/2003, nustatantis specialų supaprastinto tranzito dokumentą (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą (STGD) ir iš dalies pakeičiantis Bendrąją konsulinę instrukciją ir Bendrąjį vadovą²⁵;

2. 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 694/2003 dėl supaprastinto tranzito dokumentų (STD) ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentų (STGD), numatytų Reglamente (EB) Nr. 694/2003, vienodos formos²⁶;

3. 2003 m. birželio 20 d. LR Vyriausybės ir RF Vyriausybės susitarimas „Dėl supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentų išdavimo tvarkos“²⁷;

4. LR Vyriausybės 2003 m. birželio 23 d. nutarimas Nr. 796 „Dėl supaprastinto tranzito dokumento ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento įvedimo ir išdavimo tvarkos patvirtinimo“²⁸;

5. LR Užsienio reikalų ministro 2004 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. 11 „Dėl Supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento išdavimo taisyklių patvirtinimo“, įsigaliojęs 2004 m. sausio 30 d.²⁹

Supaprastinto tranzito dokumentas – specialusis tranzitą supaprastinantis leidimas, išduodamas vyksti tranzitu daug kartų visomis sausumos transporto priemonėmis. Už šio

²⁴ 2003 m. balandžio 25 d. LR Vyriausybės nutarimas Nr. 532, „Dėl Specialiosios Kaliningrado tranzito 2003-2004 metų (iki narystės Europos Sąjungoje) programos patvirtinimo“. *Valstybės žinios*, 2003-04-30, Nr. 40-1851.

²⁵ 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 693/2003, nustatantis specialų supaprastinto tranzito dokumentą (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą (STGD) ir iš dalies pakeičiantis Bendrąją konsulinę instrukciją ir Bendrąjį vadovą. <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21, 11.55. val.]

²⁶ 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 694/2003 dėl supaprastinto tranzito dokumentų (STD) ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentų (STGD), numatytų Reglamente (EB) Nr. 694/2003 vienodos formos. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 10.59]

²⁷ 2003 m. birželio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės susitarimas „Dėl supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentų išdavimo tvarkos“. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 10.43]

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 23 d. nutarimas Nr. 796 „Dėl supaprastinto tranzito dokumento ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento įvedimo ir išdavimo tvarkos patvirtinimo“. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 10.55]

²⁹ Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministro 2004 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. 11 „Dėl Supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento išdavimo taisyklių patvirtinimo“, įsigaliojęs 2004 m. sausio 30 d. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 11.55]

dokumento išdavimą imamas 5 eurų konsulinis mokestis. Supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentas – specialusis tranzitą supaprastinantis leidimas, išduodamas nemokamai vykti geležinkelio transportu du kartus (į priekį ir atgal). STD galiojimo terminas yra ne ilgesnis kaip 3 metai. Tranzitas per LR teritoriją su STD yra daugkartinis, bet kiekvieną kartą neturi viršyti 24 valandų. Kiekvienas STD turėtojas patikrinamas RF ir LR informacinėse sistemose.

Europos komisijos Generalinis teisingumo, laisvės ir saugumo direktoratas pasirašė su LR Dotacijos sutartį dėl finansinės paramos LR 2006 metais Supaprastinto tranzito dokumento (STD) ir Supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento (STGD) schemai, nustatytai Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 693/2003³⁰ ir Tarybos Reglamentu (EB) 694/2003, įgyvendinti (SUTARTIS NR. JLS/2006/Kaliningrad/01 ABAC Nr. 30-ce-0080010/00-34)³¹. Sutartyje numatyta speciali užduotis Lietuvos policijai Kaliningrado tranzito programoje – užtikrinti efektyvią STD turinčių asmenų tranzito kontrolę ir užtikrinti su tranzitu susijusiais keliais iš ir į Kaliningrado sritį per LR teritoriją vykstančių transporto priemonių kontrolę šalies viduje, sulaikyti šalies viduje STGD taisyklių pažeidėjus. Įgyvendinat Kaliningrado tranzito programą, komisija skyrė tikslinės pagalbos pagal Specialiąją Kaliningrado tranzito sistemos įgyvendinimo programą sumą 2004 – 2006 metams – 40 mln. eurų.

Pagrindinis šios programos tikslas – užtikrinti supaprastintą asmenų tranzitą iš RF teritorijos į RF Kaliningrado sritį ir atgal per LR teritoriją. Ji atitinka 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo³², ES *acquis*, tinkamos ES išorės sienų kontrolės ir saugumo, bendradarbiavimo tarp teisėsaugos institucijų Kaliningrado tranzito teritorijoje ir elektroninių duomenų apsaugos reikalavimus, taip pat užkerta kelią tranzito taisyklių pažeidimams ir nustato pažeidimus ir reaguoja į juos, sprendžia operatyviai ir efektyviai galimus konfliktus, nustato asmenų, sulaikytų už tranzito tvarkos pažeidimą, tapatybę, tikrina dokumentus, užtikrina apgyvendinimą ir išsiuntimą į RF bei sustiprina policijos veiklą šalia tranzito maršrutų, tiek geležinkelio, tiek automobilių.

³⁰ 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 693/2003, nustatantis specialų supaprastinto tranzito dokumentą (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą (STGD) ir iš dalies pakeičiantis Bendrąją konsulinę instrukciją ir Bendrąjį vadovą. <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21, 11.55. val.]

³¹ 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 694/2003 dėl supaprastinto tranzito dokumentų (STD) ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentų (STGD), numatytų Reglamente (EB) Nr. 694/2003, vienodos formos. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 10.59].

³² Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo birželio 14 d. <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska> [Žiūrėta: 2011-09-21 d. 11.30]

KALININGRADO TRANZITO PROGRAMOS KONTROLĖS PROBLEMATIKA

Lietuvai tapus ES nare, reikėjo vykdyti Sąjungai duotus įsipareigojimus – užtikrinti Kaliningrado tranzitą. Didelis krūvis šios programos dalies, be Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, atiteko Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – policija). Policija privalo užtikrinti, kad RF piliečiai, vykdami traukiniu ar kita transporto priemone per Lietuvos teritoriją, laikytųsi nustatytos tvarkos, laiku išvyktų iš šalies. Tai didelis papildomas šalies policijai darbas ir naujas iššūkis.

LR Vyriausybė 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 594³³ patvirtino Specialiąją Kaliningrado tranzito programą. Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos pavesta kontroliuoti ir koordinuoti teritorinių policijos įstaigų veiklą įgyvendinant tranzitinių traukinių, vykstančių iš RF teritorijos į RF Kaliningrado sritį ir atgal per LR teritoriją, siekiant užkirsti kelią nelegaliam asmenų išsilaipinimui ir prekių išmetimui iš šių traukinių, tinkamą asmenų, vykstančių iš RF teritorijos į RF Kaliningrado sritį ir atgal per LR teritoriją sausumos keliais, kontrolę, policijos pareigūnų veiksmus, per kurių prižiūrimas teritorijas eina pagrindiniai tranzitiniai keliai ir kurie yra prie ES vidinių sienų, veiklą, siekiant užtikrinti užsieniečių ir tranzitinio transporto kontrolę LR teritorijoje.

Lietuvos policijos generalinio komisaro 2009 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. 5-V-712 patvirtinas aprašas „Dėl Rusijos Federacijos piliečių, vykstančių tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją, kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“³⁴. Šis dokumentas nustato asmenų, vykstančių geležinkeliu, sausumos keliais iš RF teritorijos į RF Kaliningrado sritį ir atgal per LR teritoriją, užsieniečių ir tranzitinio transporto kontrolę LR teritorijoje. Aprašu siekiama užtikrinti greitą reagavimą į incidentus, susijusius su asmenimis, vykstančiais geležinkeliu, sausumos keliais iš RF teritorijos į RF Kaliningrado sritį ir atgal per LR teritoriją, užtikrinti užsieniečių ir tranzitinio transporto kontrolę LR teritorijoje, įgyvendinti nelegalios migracijos į ES kontrolę, nustatyti policijos pareigūnų teises ir pareigas įgyvendinant minėtus tikslus.

Lietuvoje siekiant efektyviai vykdyti Kaliningrado tranzito programą kontroliuojami 14 pagrindinių šalies kelių, kuriais važiuoja didžiausi tranzitu vykstančių automobilių srautai.

³³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl specialiosios Kaliningrado tranzito programos patvirtinimo“ 2005 m. gegužės 30 d. Nr. 594. Valstybės žinios. 2005, Nr. 69-2473.

³⁴ Lietuvos policijos generalinio komisaro 2009-06-02 įsakymu Nr. 5-V-384 patvirtintas Viešosios policijos prevencijos padalinio pareigūno (apylinkės inspektoriaus) tarnybinės veiklos aprašas. <http://www.policija.lt> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 13.12 val.]

2008 m. LR užsienio reikalų ministerija RF piliečiams išdavė 313957 supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentus (2007 m. – 23364) ir 5455 supaprastinto tranzito sausumos keliais dokumentus (2007 m. – 2642). Per 2009 m. devynis mėnesius – atitinkamai 214393 STGD ir 4934 STD.

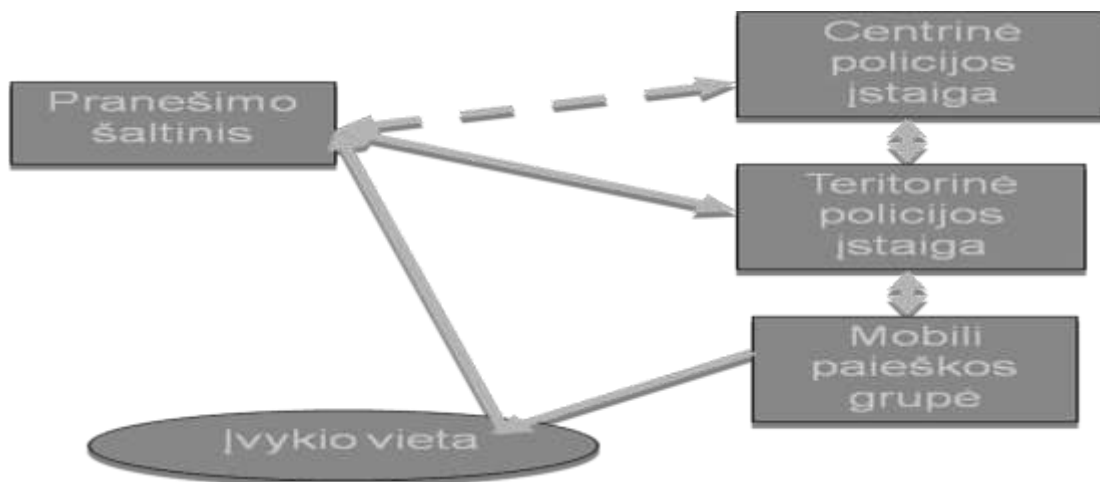
Tranzito traukiniu maršrutas eina per teritorijas, kurias prižiūri Vilniaus rajono, Trakų rajono, Elektrėnų rajono, Kaišiadorių rajono, Kauno rajono, Prienų rajono, Kazlų Rūdos, Vilkaviškio rajono, Vilniaus miesto, Kauno miesto, Marijampolės miesto policijos komisariatai (1 pav.).

1 pav. Kaliningrado tranzito geležinkeliu schema

Siekiant užtikrinti tinkamą tranzitinių traukinių stebėjimą, policija įrengė vaizdo stebėjimo sistemą 16 svarbių taškų, įskaitant tarpines geležinkelio stotis. Vaizdo stebėjimo kameros įrengtos Vilniaus geležinkelio stotyje, kurioje sustoja tranzitiniai traukiniai ir vaizdo kamerų signalai perduodami į Transporto policijos informacijos centrą Vilniuje. Tarpinėse stotyse tranzitinių traukinių sustojimai nėra numatyti, tačiau įvyksta dėl techninių priežasčių. Ypatingas dėmesys skiriamas Kauno geležinkelio stočiai, kurioje iš vienos pusės yra tunelis, o iš kitos – tiltas per upę. Traukiniai per šias atkarpas važiuoja nedideliu greičiu, todėl egzistuoja galimų pažeidimų grėsmė.

Mobilių paieškos grupių pareigūnai nuolat reagavo į tranzitinio traukinio sustojimus (2008 m. mobilios paieškos grupės į traukinio sustojimus reagavo 95 kartus), vykdė prevencines priemones, tikslu užkardyti nelegalių prekių išmetimų ir neteisėtų asmenų pasišalinimų iš tranzitinių traukinių atvejus. 2008 m. policiją neužfiksavo incidentų, susijusių su tranzitinio traukinio vykimu per LR teritoriją. Tai leidžia teigti, kad nustatyta tranzitinių traukinių kontrolės sistema yra veiksminga (2 pav.). Tą įtakojo mobilių paieškos grupių reagavimas laiku į tranzitinių traukinių sustojimus, policijos įstaigų vykdomas priemones užkertant kelią nelegaliam prekių išmetimui ir asmenų pasišalinimui iš traukinio.

2 pav. Policijos reagavimo į incidentus tvarka

Ant tranzitu per Lietuvą važiuojančių traukinių Kenos arba Kybartų pasienio kontrolės punktuose uždedama speciali palydovinė traukinio stebėjimo sistema. Ši sistema padeda kontroliuoti traukinio judėjimą, trumpalaikius sustojimus ir pan. Tai labai palengvina policijos darbą, o įvykus incidentui, operatyviai reaguojama. Tranzitiniai traukiniai gali būti neplanuotai stabdomi dėl įvairių techninių priežasčių, tokių kaip šilumvežio gedimas, geležinkelio remonto darbai, kito traukinio praleidimas, asmenų pasišalinimas iš traukinio, įvykdyti įvairūs nusikaltimai.

Per 2008 m. Lietuvos policijos pareigūnai, užtikrinantys Kaliningrado tranzito sausumos keliais kontrolę, patikrino 5935 Rusijos Federacijoje registruotas transporto priemones (per 2007 m. – 4277), 209 Rusijos Federacijos piliečius nubaudė už Administracinės teisės pažeidimus (per 2007 m. – 298).

Vykdamas kontrolę sausumos keliais nustatytas vienintelis reikalavimas – tranzitas negali tęstis ilgiau nei 24 valandas. Kadangi automobilių srautai yra labai dideli (apie du milijonus automobilių per metus), jokie sisteminiai kelių tranzito tikrinimai neatliekami, nes griežtai kontroliuoti automobilių tranzito neįmanoma, neįvedant ypatingų apribojimų, tokių, kaip, pavyzdžiui, griežtų automobilių transporto maršrutų nustatymas ir pan.³⁵. Tačiau policijos pareigūnai, siekdami garantuoti tranzito automobiliais pakankamą saugumą, atlieka įvairius bendro pobūdžio stebėjimus bei operatyviai reaguoja į visus pažeidimus, susijusius su tranzitu.

Per 2008 metus policijos pareigūnai nubaudė 400 užsieniečių pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 206 str. („Užsieniečių atvykimo į Lietuvos Respubliką, gyvenimo joje, vykimo per ją tranzitu ir išvykimo iš jos tvarkos pažeidimas“) (per 2007 m. – 398). Veiklos statistiniai duomenys rodo, kad nors Lietuvoje gyvenančių užsieniečių skaičius didėja (2006 m. Lietuvoje gyveno 32174, 2007 m. – 33527, šiuo metu – 34 686 užsieniečių), bet nustatytų pažeidimų skaičius išlieka stabilus. Tai rodo, kad didėja užsieniečių ir su jais susijusių Lietuvos gyventojų informuotumas apie užsieniečių teisinę padėtį reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, be to, policijos ir kitų institucijų bendros pastangos užsieniečių kontrolės srityje duoda teigiamų prevencinių rezultatų.

Kasmet policijos pareigūnai vykdo vis daugiau tikslinių priemonių, siekiant nustatyti asmenis, pažeidusius tranzito per LR teritoriją tvarką. Šių priemonių metu, lyginant su kitais metais, nustatytų pažeidimų skaičius ženkliai sumažėjo. Taip pat bendrų su Lenkijos ir Latvijos Respublikomis mokymų metu buvo supažindinti šių šalių pareigūnai su Kaliningrado tranzito reglamentavimu, todėl bendrų patruliavimų metu vykdoma Rusijos Federacijos piliečių, vykstančių tranzitu, kontrolė. Vykdomos tikslinės priemonės ir bendradarbiavimas su kaimyninių šalių bei Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Kaliningrado tranzito kontrolės srityje duoda teigiamų rezultatų. Tačiau norint užtikrinti nuolatinę efektyvią asmenų, vykstančių iš ir į Kaliningrado sritį per LR teritoriją, kontrolę bei užtikrinti vežėjų bei transporto priemonių tranzitą šalies viduje reikalingas informacinių ir ryšio sistemų tobulinimas, plėtojimas ir naujų technologijų diegimas, stacionarių valstybinių numerių nuskaitymo sistemų diegimas, įdiegtos eismo kontrolės sistemos bei įsigyotos specialios įrangos priežiūra, palaikymas bei tobulinimas. Įgyvendinat policijai išskeltus

³⁵ Zdanavičius, L.; Žalys, V.; Liubajevs, R.; Andriušis, S.; Brestovitsky, S.; Jeršovas, M.; Sipavičienė, A. *Kaliningrado tranzitas: saugios sienos, laisvas judėjimas*. Vilnius: Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuras, 2005, p. 26.

uždavinius, vykdant Kaliningrado tranzito programą, reikėjo būtinai atnaujinti turimą auto parką bei įsigyti kitą modernias būtinas technines priemones. Didžioji šios technikos įsigyta panaudojant specialias lėšas, skirtas ES pagal tranzito programą. Be ES finansinės paramos policijai būtų labai sunku. Policijos įstaigų pareigūnai šiuo metu yra aprūpinti visureigiais automobiliais, moderniais nešiojamais kompiuteriais, skaitmeninėmis radijo ryšio priemonėmis, papildomos įrangos komplektais automobiliams, naktinio matymo prietaisais bei pripučiamomis valtimis.

Pradedant įgyvendinant Kaliningrado tranzito programą, skubiai reikėjo organizuoti policijos pareigūnų mokymus pagal atskiras programas, kurių metu supažindinami su Šengeno Konvencijos nuostatomis, jų įgyvendinimo reglamentavimu, informacinių sistemų panaudojimo galimybėmis, užsieniečių kelionės dokumentų galimais klastojimo būdais, vizų išdavimo principais bei politinio prieglobsčio suteikimo procedūromis.

Laisvas, nekontroliuojamas asmenų judėjimas po Šengeno valstybes, nelegalios imigracijos iš kaimyninių valstybių didėjimo grėsmė gali sukurti Lietuvos, kaip palankios nelegaliai migracijai, šalies įvaizdį. Reikalinga pastovi suinteresuotų žinybų veiklos analizė, kuri leistų objektyviai vertinti nelegalios migracijos į Lietuvą tendencijas, prognozuoti tolesnę jos raidą, suvokti priežastis bei mažinimo galimybes. Nelegalios migracijos intensyvumas nuolat kinta, tačiau jos srautai neišnyksta, keičiasi tik forma ir būdai. Manytume, kad Vidaus reikalų ministerijos padaliniai privalo būti budrūs ir tinkamai vykdyti valstybės jiems pavestas pareigas.

IŠVADOS

Atlikta tarptautinių teisės aktų suderinamumo bei jos įgyvendinimo mechanizmų, reglamentuojančių Kaliningrado tranzitą analizė parodė, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai yra harmonizuoti su Rusijos federacijos teisės aktais ir ES teisynu. Tyrimo metu nustatyta, kad atitinkamos užsieniečių kontrolės funkcijos priskirtos konkrečiai valstybės kontroliuojančiai institucijai, sprendžiančiai klausimus, susijusius su užsieniečiais, naudojasi priimtais žinybiniais teisės aktais, numatančiais šių aktų įgyvendinimo mechanizmus.

Pažymėta, kad įgyvendinant Kaliningrado tranzito programą yra tinkamai organizuoti policijos pareigūnų mokymai, pagal atskiras programas, kurių metu supažindinami su Šengeno Konvencijos nuostatomis, jų įgyvendinimo reglamentavimu, informacinių sistemų panaudojimo galimybėmis, užsieniečių kelionės dokumentų galimais klastojimo būdais, vizų išdavimo principais bei politinio prieglobsčio suteikimo procedūromis. Kaliningrado tranzito

programa apima užsieniečių tranzitines keliones per Lietuvos teritoriją automobiliu ir/ar geležinkeliu. Šios programos įgyvendinimui Europos Sąjunga skiria solidžią finansinę paramą materialinės-techninės bazės, būtinos sėkmingam Kaliningrado tranzitui, atnaujinimui.

LITERATŪRA

1. Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 1985 m. birželio 14 d. <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21 d. 11.30]
2. 2002 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir užsienio reikalų ministro įsakymas Nr. 589/172 Dėl Rusijos federacijos piliečių, vykstančių tranzitiniais traukiniais tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją, kontrolės įvedimo laikinosios tvarkos patvirtinimo. *Valstybės žinios*. 2002, Nr. 124-5670.
3. 2002 metų lapkričio 11 d. Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos viršūnių susitikimo buvo priimtas Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos Bendrasis pareiškimas dėl tranzito tarp Kaliningrado srities ir Rusijos Federacijos dalies <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21, 11.45 val.]
4. 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 693/2003, nustatantis specialų supaprastinto tranzito dokumentą (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą (STGD) ir iš dalies pakeičiantis Bendrąją konsulinę instrukciją ir Bendrąjį vadovą. <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21, 11.55. val.]
5. 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 694/2003 dėl supaprastinto tranzito dokumentų (STD) ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentų (STGD), numatytų Reglamente (EB) Nr. 694/2003, vienodos formos. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 10.59]
6. 2003 m. balandžio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 532 dėl specialiosios Kaliningrado tranzito 2003–2004 metų (iki narystės Europos Sąjungoje) programos patvirtinimo“ pakeitimo <http://www3.lrs.lt/pls/inter1/dokpaieska>. [Žiūrėta: 2011-09-21, 11.52 val.]
7. 2003 m. balandžio 25 d. LR Vyriausybės nutarimas Nr. 532, „Dėl Specialiosios Kaliningrado tranzito 2003-2004 metų (iki narystės Europos Sąjungoje) programos patvirtinimo“. *Valstybės žinios*. 2003-04-30, Nr. 40-1851.
8. 2003 m. birželio 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės susitarimas „Dėl supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentų išdavimo tvarkos“. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 10.43]
9. 2003 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 796 „Dėl supaprastinto tranzito dokumento ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento įvedimo ir išdavimo tvarkos patvirtinimo“ <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 10.55]
10. 2004 m. sausio 26 d. Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministro įsakymas Nr. 11 „Dėl Supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento išdavimo taisyklių patvirtinimo“, įsigaliojęs 2004 m. sausio 30 d. <http://www.urm.lt/index.php?1458240862> [Žiūrėta: 2011-09-22 d., 11.55]
11. 2005 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl specialiosios Kaliningrado tranzito programos patvirtinimo“ Nr. 594. *Valstybės žinios*. 2005, Nr. 69-2473.
12. 2009 m. birželio 2 d. Lietuvos policijos generalinio komisaro įsakymu Nr. 5-V-384 patvirtintas Viešosios policijos prevencijos padalinio pareigūno (apylinkės inspektoriaus) tarnybinės veiklos aprašas. <http://www.policija.lt> [Žiūrėta: 2011-09-22 s., 13.12 val.]
13. Daniliauskas, J., Stanytė-Toločkienė, I. Derybos dėl Kaliningrado tranzito. *Lietuvos kelias į Europos Sąjungą: Europos susivienijimas ir Lietuvos derybos dėl narystės sąjungoje*. Vilnius, Eugrimas, 2004. p. 309-349.

14. Baxendale, J.; Dewar, S.; Gowan, D. (ed.) *The EU&Kaliningrad. Kaliningrad and the Impact of EU Enlargement*. Federal Trust of Education and Research, 2000.
15. Foundation, S.B.. *Overcoming Alienation: Kaliningrad as a Russian Enclave inside the European Union. On the future of Europe. Policy papers*. Warsaw, 2001.
16. Hermann, A. Žvilgsnis į Kaliningrado srities ateitį. *Naujasis židinys – Aidai*. 2005, Nr. 5.
17. *Kaliningrado tranzitas Europos Sąjungos kontekste*. Vilnius: LTU, 2004.
18. Kretinin, G. *The Russian-Lithuanian Relationship: The regional aspect, in Lithuanian Foreign Policy review*, 2000, p. 50-61, 94-95.
19. Krickus, R.J. US Foreign Policy and the Kaliningrad Question. Danish Institute of International Affairs. *Working Papers*. 1998, vol. 18.
20. Landsbergis, V. *Karaliaučius ir Lietuva*. Vilnius: Demokratinės politikos institutas, 2003, p. 321.
21. Laurinavičius, Č. Kaliningrado srities problema istoriniu požiūriu. *Naujasis židinys – Aidai*. 2004, Nr.11.
22. Liubajevs, R. *Kaliningrado tranzitas Europos Sąjungos kontekste*. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas, 2004, p. 65.
23. Nikitin, V. *Kaliningrad Chance: Realisation of the Pilot Region Concept, in Lithuanian Foreign Policy review*, 2000, 6.
24. Petrova, A. *Is the Kaliningrad agreement accessible for Russia? The Public Opinion Foundation*, 2003.
25. Sirutavičius, V.; Stanytė-Toločkienė, I. *Rusijos federacijos Kaliningrado srities strateginė reikšmė, Lietuvos metinė strateginė apžvalga*. Vilnius, 2002, p. 171-200.
26. Strakauskaitė, N. *Klaipėda, Kuršių nerija, Karaliaučius*. R.Paknio leidykla, 2005, p. 214.
27. Šleivyte, J. *The Russian Factor of the present Security Policy of Lithuania, On the basis of MSc in global security dissertation*. Vilnius: Ministry of National Defence of Lithuania, 2002, p. 50-61, 94-95.
28. Ušackas, V. Lithuania and Russia: Knowing the Past, Building Genuine Partnership for the Future. *Lithuanian Foreign Policy review*, 2000, 6.
29. Zdanavičius, L.; Žalys, V.; Liubajevs, R.; Andriušis, S.; Brestovitsky, S.; Jeršovas, M.; Sipavičienė, A. *Kaliningrado tranzitas: saugios sienos, laisvas judėjimas*. Vilnius: Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuras, 2005, p. 26.

NATIONAL PUBLIC SAFETY: INTERNATIONAL LEGISLATION COMPATIBILITY ANALYSIS

Antanas Janušauskas*
Mykolas Romeris University

Egidijus Nedzinskas**
Mykolas Romeris University

Summary

Lithuania still be an important link connecting the eastern Baltic states in the Middle East to Europe, so it occupies a strategically important place in various countries and political institutions and policy projection. On the 21st of December, 2007 after Lithuania became a member of Schengen area, migration mobility of inhabitants increased. In order to solve relevant problems there was analysed European Union requirements and Lithuanian Republic legal regulations that belong to the sphere when the country is a member of Schengen area. Firstly, there have been analysed the main legal standards and documents that consolidate the activities of institutions in this sphere as well as

cooperation possibilities of institutions controlling foreigners. The research project presents valuable cooperation experience of institutions dealing with foreigners' control.

When analysing target preventive means in police foreigners' control sphere, the attention is paid to Kaliningrad transit programme, that is being quite successfully developed. The main aim of this programme is to ensure streamlined people transit from Russian Federation territory to Russian Federation Kaliningrad region and back via Lithuanian Republic territory, that must comply with Schengen agreement of the 14th of June, 1985 and 1990 Convention concerning the 14th of June, 1985 Schengen implementation regulations, European Union acquis, proper European Union external border control and security, cooperation between legal institutions in Kaliningrad transit territory and the requirements for electronic data base.

Keywords: country's public security, international law, the Schengen area, the Kaliningrad transit.

Antanas Janušauskas*, Mykolas Romeris universiteto Viešojo saugumo fakulteto Fizinio rengimo katedros docentas. Mokslinių interesų kryptys: visuomenės sveikata, studijų proceso optimizavimas ir karjeros ypatybės, visuomenės saugumas.
Antanas Janušauskas*, Mykolas Romeris University Faculty of Public Security, Department of Physical Training. Research interests: the public health, education and career in the process of optimization of properties, and public security.

Egidijus Nedzinskas**, Mykolas Romeris universiteto Viešojo saugumo fakulteto Policijos veiklos katedros lektorius. Mokslinių interesų kryptys: studijų proceso optimizavimas ir karjeros ypatybės, edukacinės ir mokymosi aplinkos, visuomenės saugumas.

Egidijus Nedzinskas**, Mykolas Romeris University Faculty of Public Security, Department of Police Activities, lecturer. Research interests: the study process optimization and characteristics of the career, educational and training environment, public safety.